

Tweede Kamer der Staten Generaal
t.a.v. Vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Onderwerp : Inbreng voor CIE debat digitalisering, leermiddelen en ondersteunings-
structuur in het funderend onderwijs
Datum : 30 maart 2026

Geachte leden van de vaste commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Op 9 april spreekt u met staatssecretaris Tielen over Digitalisering, leermiddelen en de ondersteuningsstructuur in het funderend onderwijs. Wij vragen u om actie voor de algehele (digitale) toegankelijkheid van onderwijsmaterialen; leermiddelen, leeromgevingen, leerlingvolgsystemen, apps, websites, maar ook toetsen en examens. Deze moeten voor iedere leerling werken, passend bij hun capaciteiten en leeftijd, en ook zonder officiële diagnose of deskundigenverklaring gebruikt kunnen worden.

Jongeren met een beperking of ondersteuningsvraag - denk aan dyslexie, visuele of verstandelijke beperking, of gebruik maken van een spraakcomputer - geven aan dat (digitale) toegankelijkheid een basisvoorwaarde is voor al hun onderwijsmateriaal. Voor hen is materiaal van uitgevers nu vaak niet beschikbaar in een toegankelijk format, of licenties zijn heel duur. Zelfstandig werken is daardoor niet mogelijk. Ze moeten wachten op medewerking en hulp van hun docenten. Ook jongeren zonder formele diagnose kunnen behoefte hebben aan alternatieve, toegankelijke formats zoals audio, grotere lettertypes of een lettertype voor dyslexie, om te leren en om op passende wijze toetsen en examens af te leggen. Ontoegankelijke materialen beperken niet alleen onderwijsdeelname, maar uiteindelijk ook de benutting van talent op de arbeidsmarkt. Toegankelijkheid is daarmee van groot maatschappelijk en economisch belang.

Regel digitale toegankelijkheid in wetgeving

Digitalisering in het onderwijs verloopt razendsnel. Leerlingen met een (visuele) (lees)beperking krijgen in deze ontwikkeling te maken met voor hen ontoegankelijke onderwijsmaterialen. Dit kan vastlopen en zelfs uitval als gevolg hebben.¹ Wij vinden het onbegrijpelijk dat er geen harde wetgeving is voor digitale toegankelijkheid in het onderwijs als belangrijke pijler van de samenleving. Dit moet structureel, wettelijk vastgelegd worden, voor alle onderwijssectoren. Gesprekken en afspraken met veld- en marktpartijen, zoals aangekondigd in de kamerbrief over digitale leermiddelen van 3 februari, zijn onvoldoende.

Al na het Wetgevingsoverleg BZK in november 2024 heeft de Tweede Kamer [een motie van Don Ceder](#) aangenomen die de regering verzoekt om de Europese Toegankelijkheidsakte te verwerken in relevante wet- en regelgeving op het gebied van

---

¹ Zie [Studenten met een visuele beperking lopen vast door ontoegankelijk digitaal onderwijs - Kassa - BNNVARA](#)

onderwijs (en zorg). Op 3 maart jl. heeft u opnieuw een [motie van Don Ceder](#) aangenomen om de normen van de WCAG en inclusief digitaal ontwerpen op te laten nemen in de inkoopvoorwaarden voor digitale leermiddelen, leerlingvolgsystemen en leeromgevingen, websites en apps. Het toevoegen van de sector onderwijs aan het [Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid](#) is gezien het essentiële karakter ook een passende mogelijkheid.

De wetgever is als systeemverantwoordelijke aan zet om duidelijke, afdwingbare normen te stellen zodat onderwijsinstellingen en leveranciers weten wat verplicht is en leerlingen gelijke toegang hebben. Zonder verplichtende eisen aan inkopende onderwijsinstellingen én aan uitgevers, voor de toegankelijkheid van al het digitale onderwijsmateriaal kunnen leerlingen met een (visuele) (lees)beperking niet gelijkwaardig deelnemen aan het leerproces op school. Het wettelijk vastleggen van toegankelijkheid moet vergezeld gaan van toezicht en handhaving, zodat onderwijsinstellingen en leveranciers verplicht worden de normen te volgen. Wetgeving en standaarden moeten bovendien meebewegen met technologische ontwikkelingen in het onderwijs, zoals AI, adaptief leren en virtuele leeromgevingen, zodat deze meteen toegankelijk zijn voor alle leerlingen.

Wilt u de staatssecretaris vragen om:

- Concreet te maken hoe zij de twee moties van Ceder gaat uitvoeren.
- Een wetgevingstraject te starten voor het reguleren van de digitale toegankelijkheid van het onderwijs. En dit traject meteen samen op te pakken met minister Letschert, zodat dit ook voor het mbo, hbo en wo geregeld wordt.
- Toegankelijkheid, én begrijpelijkheid, als harde eisen op te nemen in het te ontwikkelen landelijk kwaliteitskader voor leermiddelen.

Eis geen verklaring voor toegang tot hulpmiddelen of aanpassingen

Toegankelijkheid van onderwijsmaterialen, inclusief toetsen en (eind)examens, is noodzakelijk voor leerlingen om volwaardig mee te kunnen doen in het onderwijs. Om te laten zien wat ze kunnen, én om met een diploma hun pad te vervolgen. Nu heeft een leerling bijvoorbeeld een formele dyslexieverklaring nodig om gebruik mogen maken van de gesproken examens voor de talen. Maar er zijn veel meer leerlingen, die (net) niet aan de criteria voldoen, die baat hebben bij zo'n aanpassing. Zonder deskundigenverklaring doen scholen deze aanpassing niet. Deze vorm van ontoegankelijkheid door beleidsregels werkt medicalisering, stigmatisering en kansongelijkheid in de hand. Ouders moeten namelijk voor deze verklaring betalen. Het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 (artikel 3.54) schrijft deze verklaring ook niet expliciet voor.

Wilt u de staatssecretaris vragen om:

- Te voorkomen dat via beleidsregels (van het CvTE) een verklaring van een deskundige verplicht gesteld wordt - over welke beperking een jongere heeft - om aangepast examen te doen. En dit duidelijk te communiceren richting scholen via het Expertisepunt passend examineren.

Toegankelijkheid is voorwaarde voor inclusief onderwijs

Toegankelijkheid gaat over het wegnemen van alle fysieke, digitale en sociale barrières die kinderen en jongeren belemmeren om volwaardig deel te nemen aan het onderwijs. Dit is een essentiële voorwaarde voor inclusief onderwijs. De bestaande ontoegankelijkheid van onderwijsmaterialen nog langer in stand houden staat haaks op de inspanningen om het onderwijs inclusief te maken, zoals opgenomen in de werkagenda van de Nationale Strategie voor de implementatie van het VN-verdrag Handicap. Toegankelijkheid moet vanaf de bron of het ontwerp gewaarborgd zijn, zodat leerlingen niet afhankelijk zijn van individuele aanvragen, verklaringen of extra hulp.

Uiteraard gaan we hierover graag met u in gesprek, of brengen u in contact met ervaringsdeskundigen en hun praktijkverhalen.

Met vriendelijke groet,

Deborah Lauria - Ieder(in)
Monique Oudshoorn - Onbeperkt Lezen
Carin Hoorn - Oogvereniging
Maarten Verboom - Dedicon
Joli Luijckx - Oudervereniging Balans
Lobke Vlaming - Ouders & Onderwijs
Lisa Verberg - JongPIT
Elijah Delsing - LBVSO
Emma van Straten - ISO
Maaïke Krom - LSVb
JOBmbo